

## METAAL(SECTOR) IS ZO STERK ALS ZIJN OPPERVLAKTEBEHANDELING

# NOODZAKELIJK GOED

Na 22 jaar in het bestuur van de Stichting Anodiseren werkzaam te zijn geweest, waarvan 17 jaar als voorzitter, werd Michiel Koot in november erelid van de inmiddels 45-jarige organisatie. Hij heeft een groot vertrouwen in de toekomst van de VOM. Door gezamenlijk op te trekken met aanverwante verenigingen, de zogeheten 'neven en nichten', kan en moet Nederland als vestigingsland voor materiaalverduurzaming behouden worden. De waarde van oppervlaktebehandeling zou ook veel beter in beeld gebracht mogen worden bij ontwerpers en uitbesteders. Waaronder dus ook weer overheidsdiensten...

Sinds hij in 1970 bij anodiseerbedrijf Alver te Vianen uitgenodigd werd om het team te versterken, heeft Michiel Koot zo ongeveer alles voorbij zien komen wat zich af kan spelen in een industriële sector. Mooie dingen, zoals de opening in 2001 van het excentriek gebouw van het Aluminium Centrum in Houten, en minder mooie, zoals de teloorgang van het technisch onderwijs. "We hebben in Vianen de palen van het Aluminium Bos mogen anodiseren, het gebouw van het Aluminium Centrum. Omdat ze zo lang waren móést het wel bij ons, want alleen bij ons pasten ze in het bad."

Met nog enkele jaren bestuurswerk voor de VOM en voor de koepel voor de Europese aluminiumoppervlaktebehandelings-industrie ESTAL (European Association for Surface Treatment on Aluminium) voor de boeg is hij zeer positief over de toekomst.

Kansen en taken liggen er genoeg voor de VOM. Velen hebben nog altijd dezelfde indruk van het vak die hij destijds bij zijn eerste kennismaking had. "Het kwam op mij in 1970 over als een niet zo schone behandeling van het metaal. Maar ik kwam er al gauw achter dat het een functie heeft, dat mis ik nu bij een heleboel andere mensen. De buitenwacht die laat

*"Het materiaal aluminium zou niet zo sterk staan als er geen oppervlaktebehandeling was."*

anodiseren vindt het een noodzakelijk kwaad. Terwijl het juist een fantastische functie heeft en het materiaal aluminium niet zo sterk zou staan als er geen oppervlaktebehandeling was."

### OPPERVLAKTETECHNIEK ONMISBAAR

Inmiddels is er veel veranderd in de processen en de werkomgeving. Maar ook in de internationale concurrentie en de kwaliteit van technische opleidingen. Kennis is meer dan ooit essentieel voor de welvaartsmaatschappij, maar de bijbehorende academische en beroepsopleidingen lijken nauwelijks op waardetoevoeging

ingesteld te zijn. "Oppervlaktetechniek is onmisbaar om een metaal te gebruiken, in de bouw, machinetoepassingen of waarvan ook, op misschien een paar uitzonderingen na. Theoretisch is het zo dat alu-

## BESTUREN ZINVOL EN GOED VOOR HET NETWERK EN KENNISNIVEAU

Sinds zijn eerste stappen in de oppervlaktetechniek, in 1970, heeft Michiel Koot diverse functies gehad op bestuurlijk niveau. Met nog een paar jaar bestuurswerk voor de VOM, ESTAL en Qualanod te gaan, kan hij terugkijken op waardevolle ervaringen die het vakgebied, zijn bedrijf en hemzelf vooruit hebben gebracht. Kennis delen is kennis vermenigvuldigen, en wie de schouders eronder zet voor het grotere belang heeft natuurlijk een beter zicht op wat er op de markt afkomt.

Een aantal collega's waar hij mee werkte in het vakgebied anodiseren bezette functies die opgevolgd moesten worden. "Ik was een vrij makkelijke prooi omdat ik het altijd zeer interessant vond en zij me blijkbaar geschikt vonden. Ik vond het een uitdaging voor mij en het bedrijf. Het heeft ook zeer grote voordelen voor het bedrijf een kring op te bouwen."

Zijn eerste functie was het opvolgen van Ed Baardmans als voorzitter van de Stichting Anodiseren Stanod, nu 17 jaar geleden. Vanuit die functie is hij in het bestuur van de VOM gekomen, en had hij zitting in het bestuur van het Aluminium Centrum. Hij heeft nog de nieuwbouw meegemaakt van het gebouw van het Aluminium Centrum, het Aluminium Bos in Houten. En binnen de Qualanod-organisatie voor dit kwaliteitslabel is hij nog steeds actief in de Technical Committee en Executive Committee. Binnen ESTAL Europe werd hij als vertegenwoordiger van Nederland voor Stanod en VISEM aangesteld, en hij is er inmiddels vicepresident tot en met eind 2014. In het VOM-bestuur, waartoe hij in 1990 toetrad, was hij tot 2011 ruim 15 jaar penningmeester.



Michiel Koot in actie op de VOM-stand tijdens de vakbeurs Surface in oktober 2012 te 's-Hertogenbosch.

minium zichzelf al corrodeert/anodiseert met een zeer dunne laag aluminiumoxide; dan zou het voor sommige toepassingen bruikbaar kunnen zijn. Maar het ziet er niet út! Er zijn wel meer voorbeelden hoor, en de functie voldoet dan prima. Alleen ik zie decoratie feitelijk óók als een functie.”

#### **Wat kan een vakvereniging zoal voor de achterban betekenen?**

“In ons geval alles behalve het sociaal verzekeringstechnische werk. Ik bedoel dat een vakvereniging geen cao-onderhandelingspartner is. Voor de Stichting Anodiseren geldt dat die met name gericht is op het anodiseren, dus de oppervlaktebehandeling. Waar bedrijven blij mee kunnen zijn, is dat er wordt meegedacht met de hele wet- en regelgeving. Een bedrijf zou niet kunnen werken als er geen intermediair was tussen bedrijfsleven en de overheid. Dat moeten de freeriders maar eens goed in zich opnemen.”

**Dus een opmerking als ‘Laat de concurrent de contributie dus maar in de pot gooien. Mijn kostje is gekocht en ik hoef niet af te rekenen ook’, daar kunnen ze eigenlijk helemaal niet mee aankomen?**

“Helaas wordt er soms zo gedacht, en dat betekent dat huidige leden het belangrijk vinden om lid te blijven en helaas ook voor die freeriders die zaak moeten regelen. Maar dat zou niet zo moeten zijn. Het zou niet nodig moeten zijn een systeem van verplicht lidmaatschap te moeten hebben, maar onze taak zou het moeten zijn iedereen te overtuigen dat ze sowieso lid kunnen zijn en dingen gaan missen als ze géén lid zijn. En achterlopen in de markt. Vanuit de markt zal er steeds meer op aangedrongen worden materiaal te laten behandelen bij bedrijven die wat dat betreft vooroplopen.”

#### **Zoals een certificering of kwaliteitsborging zien aankomen vanuit de kennisvoorsprong van je lidmaatschap, en er dan als een van de eersten mee aan de slag gaan?**

“Ja, precies. Het hele zeswaardig chroomverhaal\*) is net achter de rug, het heeft geleid tot een enorme lobby, het volgende materiaal waar het om gaat is het element borium. Ik had me nooit gerealiseerd dat er boraten in ontvettingsmiddelen zitten, maar dat weet ik omdat in Brussel over borium \*\*) gesproken wordt. ‘Dat hebben wij tóch niet in onze proces-

sen,’ had je anders gezegd, en dan was het je ineens overkomen.”

*\*) Redactionele noot: na langdurige belangenbehartiging door de VOM en FME met de uitvoerende ondersteuning van de lobbyspecialisten van Orgalime werd begin december de sunset date, waarop de betreffende stof definitief uitgefaseerd is, verschoven naar 2017, zodat er meer tijd is voor bedrijven om om te schakelen op andere voorbehandelingen. Een bijzondere eigenschap van zeswaardig chroom is de zelfherstellende werking na beschadiging.*

*\*\*) Redactionele noot: borium wordt ook toegepast op passiveringen hittebestendig te maken. Boorzuur wordt in koelsmeermiddelen gebruikt.*

#### **Wet- en regelgeving wordt steeds Euro-peser, hoe maken we een vuist in Brussel waar Den Haag niet meer volstaat?**

“Ik moet zeggen dat wij als ESTAL-organisatie daar zeer sterk in staan. Wij hebben, en dan praat ik als vicepresident van ESTAL, in Brussel Orgalime als lobbybureau ingeschakeld, en hebben een technical coördinator als technisch vertaler naar Orgalime die de deuren opent. >

› Het eerste doel is door te geven welke stoffen ingebracht worden door landen om op de lijst te zetten waar strengere regels voor zouden moeten komen. Ten tweede om onze wensen vanuit onze branche wat betreft oppervlaktebehandeling van aluminium door te geven aan Brusselse beslissers. Binnen het IPCC (Integrated Pollution Prevention and Control – red.) hebben bijvoorbeeld de dertigkuubsmaatregelen<sup>\*\*\*</sup>) gespeeld voor de regelgeving bij de handhaving van anodiseerbedrijven. Voor onze leden is dat redelijk goed verlopen, nu ligt deze maatregel ter revisie. Iedereen is steeds volledig op de hoogte gehouden. Ook in de discussie betreffende zwavelzuur-aerosolen heeft

lijke concurrentie en daar kan Europa toch niet voor bedoeld zijn.”

Bij die dertigkuubs volumegrens was er toch ook internationaal onduidelijkheid welke baden allemaal meetelden, dus de ontvetter en de spoelbaden of alleen de baden waar de betreffende werkzame stof in zat? “Dat maak ik dus mee, hoe erover gesproken wordt. Wij lopen in Nederland voorop, omdat we denken dat zelfs een heet sealbad bij die dertig kuub hoort, want het is dan een procesbad als de structuur van een oppervlak veranderd wordt. Iedere lidstaat denkt er anders over. Aan die dertigkuubs-discussie hebben we niet veel anders kunnen doen dan

## **Hoe dan?**

“Dat is onze grote uitdaging. Een belangrijke markttool is ‘groen’ zijn, wij moeten onze oppervlaktebehandeling een groen label kunnen geven zodat iedereen weet dat er een oppervlaktebehandeling plaatsgevonden heeft. Tijdens de opening van het nieuwe gebouw van het Aluminium Centrum (in 2001 – red.) is er een lezing gegeven door de aluminiumindustrie over een onderzoek naar de bekendheid van aluminium bij het publiek, met name bij huisvrouwen: of die zich realiseren wat voor aluminiumproducten ze allemaal gebruikten. De kennis hierover was ver te zoeken. Zelfs de aluminiumpui die ze schoonmaakten, de

*“Een bedrijf zou niet kunnen werken als er geen intermediair was tussen bedrijfsleven en de overheid. Dat moeten de freeriders maar eens goed in zich opnemen.”*

ESTAL een belangrijke rol gespeeld. De sunset date voor zeswaardig chroom is zoveel mogelijk uitgesteld met het doel om de voorbehandeling zo lang mogelijk te kunnen en mogen gebruiken. En als die sunsetdate daar is – eerst werd gedacht aan 2016 – gaan we ook pleiten voor een importverbod in Europa van met zeswaardig chroom behandelde producten.”

*\*\*\*) Redactionele noot: bedoeld wordt de discussie dat bij de omvang van een proces een volumegrens aangehouden wordt, waarbij echter het ene land alleen het betreffende procesbad meetelt, het andere een hele lijn behalve de spoelbaden, of alleen de chemisch actieve processen en dus ook onder uitsluiting van de reinigingsstap.*

**Zodat niet een heel productieproces naar een ander continent gaat omdat er dan die ene behandeling nog op mogelijk is, en we alle andere waardetoevoeging ook meteen kwijt zijn. Terwijl we wel het product dan gaan bekostigen dat we niet meer maken?**

“Ja, zo ver is het nu nog niet. Maar als dat er niet zou zijn, ontstaat er een stuk oneer-

de discussie op gang brengen over wat een procesbad is; immers een warm bad met demiwater kan toch niet gezien worden als een milieubelasting zoals hierbij bedoeld wordt? De Italianen denken er heel anders over dan wij in Nederland. In nieuwe IPCC-maatregelen moeten dat soort omschrijvingen beter geformuleerd worden. Het voordeel van een lobby is dat je in het eerste stadium al aan tafel zit en dat je mee kan doen.”

**En dat tegen de beeldvorming in dat de natchemische processen bij het brede publiek onder het kopje rampenbestrijding vallen in plaats van onder waardetoevoeging?**

“Ja, we zijn niet in staat geweest onze oppervlaktebehandeling te vermarkten, dat geldt ook voor ons vakgebied, vooral op het gebied van techniek en prijs. Met name de overheid, dus in de openbare werken waarin overheden grote opdrachgevers zijn, zou zich veel meer moeten realiseren dat een product niet mogelijk is zonder oppervlaktebehandeling. We moeten er niet van uitgaan dat een lichtmast tóch wel omgereden zal zijn voordat hij gecorrodeerd is.”

huishoudtrap... ze wisten niet dat het van aluminium gemaakt is! Zo'n actie zouden we weer moeten doen. Of een aluminiumpan, onbehandeld of met een teflonlaag, onderdelen in de auto, de I-pad, I-phone, computer... We moeten zorgen dat de oppervlaktebehandeling een begrip wordt en niet een zaak van ‘wat is dat???’. Er is vaak onwetendheid. Een aluminiumzuijer zou niet kunnen functioneren zonder de hardanodiseerlaag, ook stalen onderdelen hebben hun oppervlaktebehandeling nodig. Anders zou de functie niet kunnen bestaan!”

**Wat vindt u het mooie aan het bestuurswerk en aan het vak oppervlaktetechniek?**

“Met name bestuurswerk binnen oppervlaktetechniek geeft de mogelijkheid mee te denken en mee te beslissen om een stuk toekomst te bepalen voor het vakgebied. Bestuurstechnisch binnen de VOM vind ik het interessant om een bijdrage te kunnen en mogen leveren aan de gesprekken over het plan VOM 20XX. Wat betekent kwaliteit van het geanodiseerd aluminium: daar denk ik een bijdrage te hebben kunnen leveren om in de toekomst ook een kwaliteitslabel te krijgen

## GEBRUIK CHROOM(VI) NA LOBBY FME PAS IN 2017 VERGUNNINGPLICHTIG

De Europese Commissie en de lidstaten hebben het besluit genomen het gebruik van Chroom VI vergunningplichtig te maken. Door een lobby van de FME krijgen bedrijven in plaats van 18 nu 35 maanden extra de tijd om te voldoen aan de autorisatie-eisen. Dat betekent ook dat pas vanaf 1 september 2017 het gebruik van Chroom VI alleen nog is toegestaan door geautoriseerde bedrijven.

Het vergunningplichtig maken gebeurt door onder meer chroomtrioxide en chroomzuur toe te voegen aan Annex XIV van REACH. De industrie is fel tegen het besluit, omdat dit kan

leiden tot verlies van werkgelegenheid in Europa. FME wist deze zomer met succes het ministerie van Infrastructuur & Milieu hier al van te overtuigen. Een delegatie van FME, VOM en de Europese koepel Orgalime heeft drie weken geleden de problemen bij de Europese Commissie onder de aandacht gebracht. De lobby heeft met succes bereikt dat bedrijven in plaats van 18 nu 35 maanden extra de tijd krijgen om te voldoen aan de autorisatie-eisen.

Bron: digitale nieuwsbrief Vraag en Aanbod, 4 december 2012 [www.VraagenAanbod.nl](http://www.VraagenAanbod.nl)

voor andere geanodiseerde producten dan alleen voor bouwtoepassingen. Dat valt dan onder het merk Qualanod. En voor coilanodiseren bijvoorbeeld, waar de meeste vierkante meters in de bouw mee behandeld worden zonder Qualanod-label! Ditzelfde geldt trouwens ook voor de zeer veel coilgecoate gevels, die eveneens zonder Qualicoat-label geleverd worden. Wat betreft ESTAL vind ik het bijzonder uitdagend dat ik als vicepresident samen met mijn Belgische collega president Ivo Vermeeren van de organisatie een beroepsmatige Associatie heb kunnen maken door onder andere het aanstellen van een directeur, het uitdragen van een

meer op de toekomst gerichte visie, het meer up-to-date maken van de statuten en door het aantrekken van veel meer verschillende soorten leden, om een Europees internationaal platform te creëren. Er is een samenwerkingsverband door middel van een *letter of intent* met inmiddels de VS en Japan om ook de boodschap dat oppervlaktebehandeling van aluminium ontzettend belangrijk en onmisbaar is, naar buiten te brengen.”

**Hoe zullen we dat eens wat meer richting ontwerpers, constructeurs en bestekschrijvers overbrengen? In opleidingen zeggen ze meteen dat ze al vol zitten en iederéén**

**wel zijn vak wil komen etaleren.**

“Ja, dat is een probleem, de technische hogescholen en universiteiten zijn hard nodig, iedere ontwikkeling begint van daaruit. Ook de genoemde ontwerpers, constructeurs, bestekschrijvers en architecten zijn lang niet allemaal goed op de hoogte van mogelijkheden en onmogelijkheden. De opleiding in oppervlaktebehandeling is bijna helemaal wegbezuinigd de laatste jaren, we hebben onze handen vol om dat weer terug te brengen. Helaas is het gebeurd, we hebben dat laten gebeuren.”

**In Enschede zat een oppervlaktetechnische hogeschoolopleiding met als motto “Staal is zo sterk als zijn coating...”**

“Ja, dat zou ik als kreet boven het artikel willen zien: materiaal is zo sterk als zijn coating, dat is precies wat ik bedoel. Alle kreten die ik nu genoemd heb zouden de oppervlaktebehandelaars moeten uitdragen. Met de lezers van Oppervlaktetechnieken preek je voor eigen parochie, maar hóé krijg je die boodschap de wereld in en op de markt? Wellicht zou het blad zo moeten worden dat ook de marktpartijen niet om het blad heen kunnen, dat het niet alleen in de kantines en recepties van ieder bedrijf ligt, maar ook in die van onze opdrachtgevers. Dat het blad gelezen wordt door iedereen en niet alleen door onze eigen oppervlaktebehandelingsbedrijven.” <

Uit handen van VOM-branchemanager Pauline Meijwaard ontvangt Michiel Koot een eerbetoon nadat hij erelid van de Stichting Anodiseren is geworden. Zijn opvolger als voorzitter van de Stanod is Henk Schreuder. In het midden kunstenaar Carol van Helmond, die alleen op metaal schildert, en vaak op aluminium!



### MEER INFORMATIE

[www.VOM.nl](http://www.VOM.nl)  
[www.Stanod.nl](http://www.Stanod.nl)  
[www.Estal.org](http://www.Estal.org)  
[www.visem.nl](http://www.visem.nl)